

Bài 26

ÔNG PHÚ HỘ ÍCH KỶ

Dẫn nhập

Trên thế giới, nạn đói nghèo vẫn còn hoành hành ở nhiều nơi. Một trong những nguyên nhân chính là do người giàu chưa biết quan tâm, chia sẻ cho người nghèo. Chúa Giê-su cho thấy, giàu mà không biết chia sẻ cho người nghèo là một trọng tội.

1. Bài Tin Mừng (Lc 16, 19-31)

“Có một ông nhà giàu kia, mặc toàn lụa là gấm vóc, ngày ngày yến tiệc linh đình. Lại có một người nghèo khổ tên là La-da-rô, mụn nhọt đầy mình, nằm trước cổng ông nhà giàu, thèm được những thứ trên bàn ăn của ông ấy rót xuống mà ăn cho no. Lại thêm mấy con chó cút đến liếm ghế chốc anh ta. Thế rồi người nghèo này chết, và được thiên thần đem vào lòng ông Áp-ra-ham. Ông nhà giàu cũng chết, và người ta đem chôn.

“Dưới âm phủ, đang khi chịu cực hình, ông ta ngước mắt lên, thấy tổ phụ Áp-ra-ham ở tận đàng xa, và thấy anh La-da-rô trong lòng tổ phụ. Bấy giờ ông ta kêu lên: ‘Lạy tổ phụ Áp-ra-ham, xin thương xót con, và sai anh La-da-rô nhúng đầu ngón tay vào nước, nhỏ trên lưỡi con cho mát; vì ở đây con bị lửa thiêu đốt khổ lắm!’ Ông Áp-ra-ham đáp: ‘Con

oi, hãy nhớ lại : suốt đời con, con đã nhận phần phước của con rồi; còn La-da-rô suốt một đời chịu toàn những bất hạnh. Nay giờ, La-da-rô được an ủi nơi đây, còn con thì phải chịu khổn khổ. Hơn nữa, giữa chúng ta đây và các con đã có một vực thẳm lớn, đến nỗi bên này muôn qua bên các con cũng không được, mà bên đó có qua bên chúng ta đây cũng không được.’

“Ông nhà giàu nói: ‘Lạy tổ phụ, vậy thì con xin tổ phụ sai anh La-da-rô đến nhà cha con, vì con hiện còn năm người anh em nữa. Xin sai anh đến cảnh cáo họ, kéo họ lại cũng sa vào chốn cực hình này!’ Ông Áp-ra-ham đáp: ‘Chúng đã có Mô-sê và các Ngôn Sí, thì chúng cứ nghe lời các vị đó.’ Ông nhà giàu nói: ‘Thưa tổ phụ Áp-ra-ham, họ không chịu nghe đâu, nhưng nếu có người từ cõi chết đến với họ, thì họ sẽ ăn năn sám hối.’ Ông Áp-ra-ham đáp: ‘Mô-sê và các Ngôn Sí mà họ còn chẳng chịu nghe, thì người chết có sống lại, họ cũng chẳng chịu tin.’”

2. Giải thích

a. Ông phú hộ thuộc giới thượng lưu trong xã hội. Hàng ngày ông ăn ngon mặc đẹp, đó là điều đáng ước mơ của nhiều người. Tội của ông phú hộ là không chia cơm sẻ áo cho người nghèo.

b. Áp-ra-ham, sống vào thế kỷ 18 TCN, là một người thành Ua, thuộc đất nước I-rắc bây giờ. Ông được Chúa kêu gọi làm tổ phụ dân tộc Do Thái, từ dân tộc này Đáng Cứu Thế sẽ ra đời.

c. Hỏa ngục được Thánh Kinh mô tả là có lửa thiêu đốt, ý nói hỏa ngục là nơi khốn khổ cùng cực đói đói. Tuy nhiên, lửa hỏa ngục không phải là Tín điều, bởi vì từ “Hỏa ngục” được dịch từ tiếng Do Thái là Ghe-hen-na, một địa điểm ở ngoại thành Giê-ru-sa-lem, nơi người ta đốt phế liệu, rác thải, có lửa cháy âm ỉ suốt ngày đêm.

3. Kế chuyện

Bài Tin Mừng này có nhiều điều dễ bị hiểu lầm: ông phú hộ ngày xưa sướng quá, bây giờ phải khổ; ngày xưa La-da-rô khổ, bây giờ được sung sướng. Câu này không đúng với thần học. Đó là những yếu tố phi lý trong dụ ngôn, bởi dụ ngôn chỉ nhắm trình bày một chân lý nào đó, còn những chi tiết khác dù có sai về khoa học, thì cũng không bị đặt thành vấn đề. Thí dụ câu chuyện ngũ ngôn “Trí Khôn Của Ta Đây”, ý tác giả muốn nói con người có trí khôn, còn những chi tiết như con cọp đói thoại với con trâu và với con người thì không cần phải bàn tới.

Có một ông phú hộ, ông ăn rất ngon, mặc rất đẹp. Dụ ngôn mô tả ông ta mặc toàn lụa là gấm vóc, ngày ngày yến tiệc linh đình, nghĩa là ông thuộc giới thượng lưu, ăn tiêu xa xỉ. Dụ ngôn không nói ông gian tham và làm giàu cách bất chính. Có thể sự giàu có của ông là do ông gây dựng nên một cách chính đáng. Giàu có như thế không phải là tội. Giàu mà không gian dối, giàu do làm ăn ngay chính, thì đó là điều chính đáng. Của mình làm ra, không phải do tham nhũng, không phải vì gian lận, thì cứ việc tiệc tùng, thiết đãi bạn bè...

Lẽ thường, ông nhà giàu không có gì đáng trách. Nhưng bên ngoài cổng nhà ông lại có một người ăn mày, nghèo khổ, bệnh tật, đói khát tên là La-da-rô. Người này luôn ao ước được ăn những mảnh vụn từ bàn của ông nhà giàu này rơi xuống mà không được.

Người phú hộ và La-da-rô.

Cuối cùng, cả hai người rồi cũng chết, nhưng số phận của hai người khác nhau : ông phú hộ xuống hỏa ngục, anh La-da-rô lên thiên đàng, ngồi trong lòng ông Áp-ra-ham.

Tại sao sau khi chết ông phú hộ phải sa hỏa ngục? Lý do vì ông vô tâm vô tình đối với những người đói khổ ngay bên cạnh nhà mình. Đó là một trọng tội.

Trong hỏa ngục mọi nguyện vọng của ông ngổ với tổ phụ Áp-ra-ham đều bị từ chối:

- Xin giảm nỗi đau - không được.
- Xin cảnh báo thân nhân - không được.
- Xin hiện về để nhắc nhở thân nhân - cũng không được.

Tuyệt vọng hoàn toàn. Đó là thân phận của những người giàu không biết cảm thương và giúp đỡ người nghèo khổ.

Trong diễn tiến của dụ ngôn, có xuất hiện một con chó đến liếm mìn ghe của người hành khát (cho đỡ hôi thối). Chúa Giê-su không giải thích chi tiết này, nhưng ta thấy rằng giữa ông phú hộ và con chó, thì con chó hữu ích hơn ông phú hộ. Nói cách khác, giàu mà chỉ biết tiêu xài, không biết chia cõm sẻ áo cho người nghèo, thì không bằng con chó.

Trong một dụ ngôn khác, Chúa Giê-su kết luận: người giàu mà chỉ lo tích trữ để hưởng thụ, không giúp đỡ người nghèo, là đồ ngốc (x. Lc 12,20).

Như vậy, người giàu mà chỉ biết ăn chơi, tiêu pha, không biết chia cõm sẻ áo cho người nghèo, thì là đồ ngốc

và không bằng con chó. Công đồng Va-ti-ca-nô II phán quyết rằng: ‘Tiêu xài phung phí bên cạnh người túng thiếu, là xúc phạm đến nhân phẩm và làm nhục cho Thượng Đế’ (x.Vat.II, GS số 27. 63).

Trong kinh “Lạy Cha”, Chúa dạy chúng ta: ‘Xin Cha cho chúng con hàng ngày dùng đủ’ (x. Mt 6,11; Lc 11,3). Vậy thế nào là dùng đủ? Đủ phải đạt ba tiêu chuẩn là ăn, mặc, ở:

- Ăn: ăn đủ no, đủ chất dinh dưỡng;
- Mặc: đủ ám, đủ sạch, có thẩm mỹ;
- Ở: nhà phải khang trang, vệ sinh, đủ cho mình sống khỏe; phải có tiện nghi để nâng cao đời sống gia đình.

Hiện nay người nghèo vẫn chiếm $\frac{3}{4}$ dân số thế giới và chỉ được hưởng dùng 18% tài nguyên của trái đất. Như vậy, tạm so sánh: cứ 100 người, thì 75 người nghèo chỉ được ăn 18 bát cơm, còn 25 người giàu được ăn những 82 bát cơm.

Chúa dạy phải yêu người nghèo, vì yêu người nghèo là yêu chính Chúa (x. Mt 25,31-46). Nhưng yêu người nghèo là một việc khó thực hiện. Người nghèo có khi vì tàn tật, có khi vì lười biếng, có khi do cờ bạc rượu chè, ăn tiêu phung phí. Hơn nữa, có những người giả dạng và lợi dụng người nghèo để lừa đảo, chiếm đoạt tiền của. Nếu chúng ta dễ dãi và bất cẩn, sự giúp đỡ của chúng ta có khi trở thành luồng công vô ích. Nhưng nếu không giúp đỡ, chúng ta sẽ day dứt, áy náy. Bác ái Ki-tô giáo đòi chúng ta phải khôn ngoan và nhạy cảm trong những vấn đề này.

Vài hình ảnh cùng suy ngẫm.

Khuynh hướng tự nhiên, người ta thích phục vụ, giao tiếp với người giàu hơn là với người nghèo. Điều này cũng đang len lỏi vào trong nhiều tổ chức của Giáo Hội.

4. Nguyên tắc sống của người Ki-tô hữu

Hãy làm giàu một cách lương thiện (do tài năng, do siêng năng lao động, nhiều khi do may mắn).

Hãy chấm dứt tình trạng nghèo trên thế giới, vì nghèo sinh ra dốt, nghèo và dốt dễ sinh ra tội lỗi (bần cùng sinh đạo tặc).

Hãy chia cơm sẻ áo cho người nghèo và quan niệm: Người cho là người thụ ân của người nhận. “Cho thì có phúc hơn là nhận” (Cv 20,35).

Điều quan trọng không phải là có nhiều của cải, mà là có nhiều để cho nhiều. Chúng ta hãy can đảm dấn thân cho người nghèo, dù việc này chỉ như muối bỏ bể.

Câu nguyễn

Lạy Chúa, chia cơm sẻ áo cho người nghèo là chia cơm sẻ áo cho Chúa. Xin Chúa cho mọi người giàu biết yêu thương, kính trọng và giúp đỡ người nghèo. A-men.

